

2. 6. 2015

Číslo jednací: 49 Az 56/2015 – 41

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Dalilou Marečkovou v právní věci žalobců: a) [redacted], b) [redacted], c) [redacted], d) [redacted], všichni státní příslušnost Irácká republika, všichni zastoupeni Organizací pro pomoc uprchlíkům, se sídlem Kovářská 4, 190 00 Praha 9, všichni t. č. Zařízení pro zajištění cizinců Bělá - Jezová, 294 21 Bělá p. Bezdězem, proti žalovanému: Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 3, PS 21/OAM, 170 34 Praha 7, řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 4. 2015, č. j. OAM-841/DS-PR-P13-2015, č. j. OAM-844/DS-PR-P13-2015, č. j. OAM-842/DS-PR-P13-2015, č. j. OAM-843/DS-PR-P13-2015,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 4. 2015, č. j. OAM-841/DS-PR-P13-2015, č. j. OAM-844/DS-PR-P13-2015, č. j. OAM-842/DS-PR-P13-2015, č. j. OAM-843/DS-PR-P13-2015, se zrušují a věc se žalovanému vrací k dalšímu řízení.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í

Žalobci se žalobou ze dne 6. 5. 2015 domáhají zrušení rozhodnutí označeného v záhlaví tohoto rozsudku, jímž žalovaný podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), zastavil řízení o žádosti žalobců o mezinárodní ochranu z důvodu nepřípustnosti žádosti podle § 10a písm. b) zákona o azylu a určil, že státem příslušným k posouzení žádosti podle čl. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí

země nebo osobu bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „nařízení č. 604/2013“) je Bulharsko.

V žalobě žalobci namítají, že v Bulharsku dochází k vážným nedostatkům v oblasti azylového řízení, které představují porušení základních lidských práv a svobod.

Žalobci tvrdí, že správní orgán se měl zabývat jejich obavami z předání do Bulharska z hlediska článku 3 odst. 2 druhý pododstavec nařízení č. 604/2013 [zejména s ohledem na zdravotní stav žalobce a)]. Žalobci rovněž namítají, že správní orgán vůbec nezjišťoval skutečnosti důležité pro aplikaci uvedených ustanovení, čímž porušil ustanovení § 3, § 50 odst. 2, 3 a 4 a § 52 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších právních předpisů.

Dále žalobci namítají podstatné porušení svých procesních práv, jelikož nebyli o probíhající řízení vůbec informováni – dozvěděli se o něm až z napadeného rozhodnutí, čímž došlo k porušení čl. 5 Dublinského nařízení, jelikož s žalobci nebyl ani veden pohovor, ani nedostali (v případě upuštění od pohovoru) možnost předložit před vydáním rozhodnutí veškeré další informace důležité pro určení příslušného členského státu.

Z výše uvedených důvodů navrhují žalobci zrušení napadeného rozhodnutí. Zároveň požádali o přiznání odkladného účinku žalobě.

~~zpráva o vyřízení žaloby~~
Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že trvá na správnosti napadeného rozhodnutí, přičemž žalobci nebyli v průběhu správního řízení zkráceni na svých právech. Žalovaný je toho názoru, že postupoval plně v souladu s bezprostředně závazným nařízením č. 604/2013. Bylo bez pochyb prokázáno, že žalobci požádali o mezinárodní ochranu dne 6. 3. 2015 na území Bulharska. Žalovaný tedy vycházel z ustanovení přímo aplikovatelného nařízení č. 604/2013 a použitím jednotlivých kritérií tohoto nařízení dospěl k prokázanému závěru, že v daném případě je k řízení o udělení mezinárodní ochrany příslušné Bulharsko, a to v souladu s čl. 18 odst. 1 písm. d) nařízení č. 604/2013.

K námitce nedodržování lidských práv u žadatelů o mezinárodní ochranu žalovaný uvádí, že v případě Bulharska se jedná o zemi, která je členskou zemí Evropské unie a kde jsou dodržována lidská práva a demokracie a kde tedy žalobkyni nehrozí nebezpečí plynoucí z porušení mezinárodních závazků. Dále uvedl, že podle posledního stanoviska UNHCR je předávání žadatelů o mezinárodní ochranu do Bulharska možné a nebezpečí nelidského zacházení jim zde nehrozí. V souladu s nařízením č. 604/2013 došlo k akceptaci převzetí jmenovaného do státu, který je příslušný k posouzení její žádosti o udělení mezinárodní ochrany a právě v tomto státě mají žalobci možnost uvést všechny okolnosti svého případu, dovolat se všech důkazních prostředků a využít právní nástroje, poskytované jim v souladu s evropskými předpisy a vnitrostátním právním řádem Bulharska. Žalobní námitky proto žalovaný s ohledem na výše uvedené považuje za nedůvodné.

Ze správního spisu vyplývá, že žalobci byli dne 20. 3. 2015 zadrženi při nelegálním pobytu v České republice a umístěni do Zařízení pro zajištění cizinců v Bělé pod Bezdězem - Jezové. V souladu s čl. 11 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 2725/2000 byly žalobcům sejmuty otisky prstů a poslány do systému EURODAC. Ze záznamu o výsledku porovnávání otisků prstů jednoznačně vyplynulo, že žalobci podali žádost o mezinárodní ochranu dne 6. 3. 2015

v Bulharsku. V protokolu o vyjádření účastníka řízení uvedli, že svou vlast opustili v srpnu roku 2014 a cestovali přes Turecko do Německa, až byli zadrženi na území České republiky.

Z žalobou napadeného rozhodnutí plyne, že se žalovaný předně zabýval tím, zda vůbec je ve smyslu nařízení č. 604/2013 dána příslušnost České republiky k posouzení žádosti žalobců, kterou podali dne 6. 3. 2015 v Bulharsku. Podle čl. 7 uvedeného nařízení přistoupil žalovaný k hodnocení kritérií obsažených v čl. 8 až čl. 15 a uzavřel, že v případě žalobců nebylo naplněno žádné z kritérií, jež by určilo příslušnost České republiky či konkrétního členského státu k posouzení žádosti žalobců. Aplikoval proto čl. 3 odst. 2, který stanoví, že pokud nemůže být na základě uvedených kritérií určen příslušný členský stát, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný první členský stát, ve kterém byla žádost podána. Na to žalovaný konstatoval, že na základě provedené lustrace v databázi EURODAC je zřejmé, že jmenovaní požádali o udělení mezinárodní ochrany jako prvním členském státě Evropské unie na území Bulharska. Požádal tedy Bulharsko o přijetí žalobců zpět na své území a posouzení žádosti o mezinárodní ochranu. Bulharsko svou příslušnost k posouzení žádosti uznalo. Žalovaný tedy uzavřel, že Bulharsko je příslušné k posouzení žádosti žalobců o udělení mezinárodní ochrany a v souladu s postupem dle čl. 18 nařízení č. 604/2013 je povinno žalobkyni přijmout zpět na své území a dokončit posouzení její žádosti o mezinárodní ochranu.

Krajský soud v Praze na základě podané žaloby dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Podle § 25 písm. i) zákona o azylu se řízení o udělení mezinárodní ochrany zastaví, jestliže je žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřipustná. Podle § 10a písm. b) zákona o azylu je žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřipustná, je-li k posuzování žádosti o udělení mezinárodní ochrany příslušný jiný členský stát Evropské unie.

Příslušnost jiného členského státu Evropské unie žalovaný stanovil na základě čl. 3 nařízení č. 604/2013. Toto nařízení je nejnovější součástí tzv. dublinského systému, který byl původně zakotven v tzv. Dublinské úmluvě (Úmluva o posouzení státu odpovědného za posouzení žádosti o azyl podané v některém z členských států Evropského společenství) a později v nařízení Rady (ES) č. 343/2003, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o azyl podané státním příslušníkem třetí země v některém z členských států (dále jen „nařízení č. 343/2003“). Cílem celého systému je stanovit jasná a proveditelná pravidla pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o azyl (mezinárodní ochranu). Tento systém má bránit na straně jedné tomu, aby žadatelé nebyli postupně státy Evropské unie vyhošťováni s tím, že jim nikde nebude poskytnuta ochrana, a na straně druhé tomu, aby tyto nepodávali žádost postupně ve více členských státech Evropské unie se záměrem vyhledat stát s nejpříznivějším přístupem a nezahlovali tak systém několikanásobnými žádostmi podanými tímž žadatelem. Nutno dodat, že posledně uvedená motivace by do určité míry měla být snížena již jen tím, že postupně dochází k harmonizaci podmínek azylového řízení, podmínek pro ubytování žadatelů a zacházení s nimi, jakož i podmínek pro udělení statusu uprchlíka či osoby požívající doplňkovou ochranu.

Jak plyne z preambule nového nařízení č. 604/2013 (konkrétně z bodu 5), uplatňovaná metoda by měla být založena na objektivních a spravedlivých kritériích jak pro členské státy, tak pro žadatele o azyl. K těmto kritériím nutno v obecnosti dodat, že tato žadatele jednotlivým členským státům Evropské unie nerozdělují rovným dílem, respektive

podle velikosti a možností těchto států, ale v závislosti na zjištění skutečností stanovených v kapitole III nařízení č. 604/2013, které zmíněná kritéria sestavená do určitého pořadí obsahuje. Na základě těchto kritérií by pak mělo být možné urychleně určit příslušný členský stát tak, aby byl zaručen účinný přístup k řízení o poskytnutí mezinárodní ochrany a aby nebyl ohrožen cíl urychleného vyřízení žádostí o mezinárodní ochranu (srov. též bod 5 preambule nařízení č. 604/2013).

V rámci právních záruk zajišťuje nařízení č. 604/2013 žadateli o mezinárodní ochranu právo na podání opravného prostředku. V bodě 19 preambule se k tomu konstatuje, že by měly být stanoveny právní záruky a právo na účinný opravný prostředek, pokud jde o rozhodnutí o přemístění žadatele do příslušného členského státu, aby byla zaručena účinná ochrana jeho práv v souladu zejména s čl. 47 Listiny základních práv Evropské unie, přičemž pro zajištění souladu s mezinárodním právem by měl účinný opravný prostředek proti takovému rozhodnutí zahrnovat jak přezkum toho, jak je uplatňováno toto nařízení, tak přezkum po právní i skutkové stránce v členském státě, do kterého je žadatel přemísťován. V čl. 27 odst. 1 nařízení č. 604/2013 se pak stanoví, že žadatel nebo jiná osoba uvedená v čl. 18 odst. 1 písm. c) nebo d) má právo na podání účinného opravného prostředku k osudu co do skutkové i právní stránky ve formě odvolání proti rozhodnutí o přemístění nebo jeho přezkumu.

Takovým opravným prostředkem je v právním řádu České republiky žaloba proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 s. ř. s., kterou se žadatel může domáhat přezkoumání rozhodnutí o přemístění.

S ohledem na žalobní námitky se soud nejprve zaměřil na to, zda (a jak) se žalovaný vypořádal s otázkou, zda s ohledem na čl. 3 odst. 2 větu druhou nařízení č. 604/2013 možné přemístění žalobců do Bulharska, jakožto státu, který byl primárně určen jako příslušný. Ačkoli je v dané věci třeba mít na zřeteli, že ohledně rozsahu přezkumu musí soud přihlížet nejen k vnitrostátní právní úpravě, ale také k požadavkům stanoveným v nařízení č. 604/2013, lze konstatovat, že ve vedení této úvahy soud limitován není. Naopak přímo z bodu 19 preambule nařízení č. 604/2013 plyne, že přezkum je třeba zaměřit i na situaci v členském státě, do kterého je žadatel přemísťován. K tomuto závěru soud dospěl i přes jistou jazykovou nepřesnost české verze nařízení č. 604/2013, tak jak byla uvedena shora. V české jazykové verzi totiž příslušný bod preambule zní, že přezkum musí „zahrnovat jak přezkum toho, jak je uplatňováno toto nařízení, tak přezkum po právní i skutkové stránce v členském státě, do kterého je žadatel přemísťován.“ Chybí zde tedy výslovné určení předmětu přezkumu, tj. toho, co má být v členském státě přezkoumáváno. Tento předmět však lze bez obtíží dovodit z anglické jazykové verze téhož bodu preambule nařízení, který v relevantní pasáži zní: „*an effective remedy against such decisions should cover both the examination of the application of this Regulation and of the legal and factual situation in the Member State to which the applicant is transferred*“ (pozn: podtrženo soudem). Je tedy zřejmé, že přezkum musí zahrnovat i posouzení situace v členském státě, do kterého je žadatel přemísťován (po právní i skutkové stránce). Tento požadavek přitom zjevně míří na posouzení toho, zda je na místě postup podle čl. 3 odst. 2 věty druhé nařízení č. 604/2013, tj. nepřemístění žadatele do takového členského státu z důvodů v tomto ustanovení uvedených a pokračování v posuzování kritérií stanovených v kapitole III příslušného nařízení za účelem zjištění, zda nemůže být jako příslušný určen jiný členský stát.

V tomto směru soud konstatuje, že žalovaný se možností předání žalobců do Bulharska zabýval dostatečně, kromě posouzení situace žalobce a). Žalovaný vyšel při svém rozhodování ze zpráv UNHCR (úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky), jako nezávislé instituce pod monitorující situaci uprchlíků při Organizaci spojených národů, přičemž uvedl, že původně doporučení nepředávat žadatele o azyl do Bulharska bylo v dubnu 2014 (po zlepšení situace v Bulharsku) revidováno a výše uvedené doporučení již neobsahuje. Dále se žalovaný zabýval tím, zda Bulharsko patří mezi země, kde se dodržují lidská práva a podle názoru soudu tuto otázku posoudil dostatečně, když v rozhodnutích uvedené informace (že Bulharsko ratifikovalo a dodrželo příslušné mezinárodní smlouvy, umožňuje činnost lidskoprávním nevládním organizacím) pokládá soud za přesvědčivé a nikoli nedostatečné. Argument žalobců b) – d) tak není důvodný. U žalobce a) je situace odlišná. V napadeném rozhodnutí je zmíněno, že žalobce vypověděl, že trpí duševní nemocí, na kterou užívá léky. Žalovaný však tuto skutečnost při svém posouzení možnosti předání žalobce a) do Bulharska nikterak nezohlednil. Takový postup je však v rozporu s výše zmíněnou zprávou UNHCR (o kterou se jinak žalovaný opírá), jelikož tato zpráva doporučovala vzhledem ke stále obtížné situaci v Bulharsku individuální posuzování zejména ve vztahu ke zranitelným skupinám. Soud má za to, že pokud žalobce a) trpí duševní nemocí (což žalovaný nikterak nepochybně), pak nepochybně patří mezi zranitelné osoby a žalovaný měl posoudit, jestli stav bulharského azylového systému umožňuje zajištění adekvátní zdravotní a další nutné péče pro žalobce a). Takové individuální posouzení však v napadeném rozhodnutí zcela absentuje. Soud tak uzavírá, že pokud jde o otázku aplikace čl. 3 odst. 2 věty druhé nařízení č. 604/2013, ob stojí rozhodnutí žalovaného vůči žalobcům b) – d), naopak ve vztahu k žalobci a) je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatečné odůvodnění.

Soud je přitom toho názoru, že úvaha týkající se možnosti přemístění žadatele ve smyslu čl. 3 odst. 2 věty druhé nařízení č. 604/2013 v rozhodnutí o přemístění žadatele obsažena být musí. Vede jej k tomu právě ta skutečnost, že nařízení č. 604/2013 ve své preambuli výslovně žádá, aby rozhodnutí o přemístění bylo v rámci práva na účinný opravný prostředek přezkoumáváno i v tomto ohledu.

To platí i přesto, že evropský azylový systém je koncipován v kontextu umožňujícím předpokládat, že všechny smluvní státy, které se na něm podílí, ať už jde o členské státy nebo o třetí státy, dodržují základní práva, včetně práv, jejichž základem je Ženevská úmluva a protokol z roku 1967, jakož i Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, a že si členské státy mohou v tomto ohledu důvěřovat (rozsudek ESD ve věci *N. S. a další*, C 411/10 a C 493/10, bod 78). Jelikož ale nelze vyloučit, že v praxi tento systém může v určitém členském státě narazit na závažné funkční riziko, že žadatelé o azyl budou v případě přemístění do tohoto členského státu vystaveni zacházení, které je neslučitelné s jejich základními právy, přičemž v minulosti se tomu v případě některých členských států skutečně stalo (zejména šlo o Řecko), dovodí nejprve judikatura (srov. zejména výše uvedený rozsudek ESD ve věci *N. S. a další*), že právo Evropské unie brání uplatnění nevyvratitelné domněnky, podle níž je členský stát, jež čl. 3 odst. 2 nařízení č. 343/2003 označuje za příslušný, dodržuje právo Evropské unie. Dále v uvedeném rozsudku ESD konstatoval, že čl. 4 Listiny základních práv Evropské unie musí být vykládán v tom smyslu, že členské státy, včetně vnitrostátních soudů, nemohou přemístit žadatele o azyl do „příslušného členského státu“ ve smyslu nařízení č. 343/2003, nemohou-li ponechat bez povšimnutí skutečnost, že systematické nedostatky azylového řízení a podmínek přijímání žadatelů o azyl v tomto členském státě představují závažné a prokazatelné důvody pro domněnku, že žadatel bude vystaven skutečnému riziku nelidského nebo ponižujícího zacházení ve smyslu tohoto

ustanovení. ESD pak pokračoval v tom smyslu, že nelze-li přemístit žadatele do jiného členského státu Evropské unie, je-li tento stát označen podle kritérií kapitoly III tohoto nařízení za příslušný členský stát, přísluší členskému státu, který měl toto přemístění provést, aby s výhradou možnosti posoudit žádost sám, uvedené v čl. 3 odst. 2 nařízení č. 343/2003, pokračoval v přezkumu kritérií uvedené kapitoly za účelem ověření, zda některé z dále uvedených kritérií umožňuje označit jiný členský stát za příslušný k posouzení žádosti o azyl. Závěrem ESD uvedl, že je však třeba, aby členský stát, v němž se žadatel o azyl nachází, dbal na to, aby nezhoršoval situaci, kdy jsou porušována základní práva tohoto žadatele, postupem určování příslušného členského státu, který by byl nepřiměřeně dlouhý. V případě potřeby mu přísluší, aby v souladu s podmínkami stanovenými v čl. 3 odst. 2 nařízení č. 343/2003 posoudil žádost sám.

Tato závěry judikatury byly posléze promítnuty do nového nařízení č. 604/2013, konkrétně právě do jeho čl. 3 odst. 2, z jehož obsahu je zřejmé, že úvaha o tom, zda existují závažné důvody se domnívat, že v tomto členském státě dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů v daném členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu čl. 4 Listiny základních práv Evropské unie, může vést k určení jiného příslušného členského státu na základě dalších kritérií, popřípadě k tomu, že se stát, který vede řízení o určení příslušného státu, stává příslušným členským státem, tzn. může vést k jinému věcnému řešení. Z konstrukce uvedeného článku podle názoru soudu plyne členskému státu povinnost posoudit situaci v členském státě, který byl primárně určen jako příslušný, z pohledu skutečností v tomto článku výslovně uvedených. Z toho důvodu je soudu třeba tuto úvahu v rámci žalobou napadeného rozhodnutí učinit, přičemž jestliže tato úvaha v žalobou napadeném rozhodnutí v konkrétní věci chybí, trpí rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů.

Je současně třeba uvést, že uvedené závěry platí jak pro případy, kdy půjde o přemístění žadatele ve smyslu definice uvedené v čl. 2 písm. c) nařízení č. 604/2013 (tím je státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, kteří učinili žádost o mezinárodní ochranu, o níž dosud nebylo pravomocně rozhodnuto), tak v případě, kdy půjde o jinou osobu uvedenou v čl. 18 odst. 1 písm. c) a d) nařízení č. 604/2013. Pro opak lze sice argumentovat, a to výslovným zněním bodu 5 preambule, který stanoví požadavky na rozsah přezkumu rozhodnutí o přemístění a v té souvislosti výslovně zmiňuje toliko „žadatele“ (viz citace shora). Naproti tomu však, ale nelze pominout, úzkou provázanost mezi azylovým řízením a řízením o navrácení. Postačí poukázat například na bod 8 preambule směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES, o společných normách a postupech v členských státech při navrácení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí, v němž se uvádí, že „[u]znává se, že členské státy mají právo navracet neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí, pokud jsou zavedeny spravedlivé a účinné azylové systémy, jež plně respektují zásadu nenavrácení.“ (pozn. podtrženo soudem).

Proto i když bude tato jiná osoba přemísťována pouze za účelem navrácení [a to ve smyslu čl. 24 odst. 4 nařízení č. 604/2013, podle něhož pokud osoba uvedená v čl. 18 odst. 1 písm. d) tohoto nařízení, jejíž žádost o mezinárodní ochranu byla zamítnuta konečným rozhodnutím v jednom členském státě, se nachází bez povolení k pobytu na území jiného členského státu, může posledně jmenovaný členský stát buď požádat druhý členský stát o přijetí dotčené osoby zpět, nebo provést řízení o navrácení v souladu se směrnici

2008/115/ES.], je podle názoru soudu zapotřebí vypořádat se kompletně čl. 3 odst. 2 nařízení č. 604/2013.

V návaznosti na shora uvedený závěr o nepřezkoumatelnosti žalobou napadeného rozhodnutí pro nedostatek důvodů, si soud nutně musel položit otázku, zda je namíste z tohoto důvodu žalobou napadené rozhodnutí bez dalšího zrušit a věc žalovanému vrátit k dalšímu řízení. V běžných případech by tomu tak vždy bylo, neboť jednak platí, že posouzení určité sporné otázky v první řadě přísluší správnímu orgánu, a také platí, že žalovaný nemůže důvody svého rozhodnutí (byť třeba i správné) doplňovat až ve vyjádření k žalobě a tím dodatečně napravovat případné vady svého rozhodnutí.

K této úvaze soud vedla specifika rozhodované věci. Jak ze samotného nařízení č. 604/2013, tak z judikatury ESD týkající se problematiky dublinského systému (viz výše uvedený rozsudek ESD ve věci *N. S. a další*, případně též rozsudek ESD ve věci *Shamso Abdullahi*, C-394/12, bod 58), plyne, že cílem tohoto systému je urychleně určit příslušný členský stát tak, aby byl zaručen účinný přístup k řízení o poskytnutí mezinárodní ochrany a aby nebyl ohrožen cíl urychleného vyřízení žádostí o mezinárodní ochranu (srov. bod 5 preambule nařízení). Je tedy dán zjevný zájem na rychlém určení příslušného členského státu, který se odráží například také v čl. 29 odst. 2 podle kterého, pokud k přemístění nedojde během šestiměsíční lhůty, příslušnému členskému zanikne jeho povinnost převzít nebo přijmout dotyčnou osobu zpět a příslušným státem se stává dožadující členský stát.

Požadavek na rychlé vyřízení věci reflektuje ovšem také vnitrostátní právní úprava, která návrhy a žaloby ve věcech mezinárodní ochrany řadí mezi věci projednávané přednostně (§ 56 odst. 3 s. ř. s.). Právě s ohledem na tuto skutečnost a na to, že soud vyřízení této věci upřednostnil i ve vztahu k ostatním žalobám ve věci mezinárodní ochrany, dospěl soud k závěru, že není dán závažný důvod k ukročení od standardních zásad přezkumného soudního řízení, jak byly uvedeny shora, neboť se nelze domnívat, že by zrušení věci a její vrácení k dalšímu projednání žalovanému nutně znamenalo nemožnost provést případné přemístění žalobců v souladu s nařízením č. 604/2013 stanovené šestiměsíční lhůtě.

Další žalobní námitkou byl argument žalobců, že byla porušena jejich procesní práva (konkrétně čl. 5 nařízení č. 604/2013), jelikož s nimi nebyl veden osobní pohovor a ani nedostali možnost předložit další informace významné pro určení příslušného státu, je důvodná. Soud se zabýval otázkou, zda jde jejich výslech, provedený policií ČR, považovat na osobní pohovor ve smyslu čl. 5 nařízení č. 604/2013. Soud nejprve uvádí, že přestože pokládá za vhodnější, aby osobní pohovor vedl přímo orgán rozhodující v řízení o žádosti o mezinárodní ochranu, pokládá obecně za přípustné, aby byl osobní pohovor veden jiným orgánem než žalovaným a rovněž připouští možnost vést tento pohovor v rámci jiného správního řízení (např. zde řízení o povinnosti opustit území podle zákona o pobytu cizinců). Rozhodné pro posouzení takového výslechu je jeho obsah, tj. otázka, zda měl žadatel v průběhu posuzovaného výslechu možnost uvádět skutečnosti podstatné pro určení příslušného státu podle kapitol II. – IV. nařízení č. 604/2013. Zejména musí být žadatel dotázan na případný pobyt svých rodinných příslušníků v některých členských státech a rovněž na případné další skutečnosti bránící jeho návratu do jinak příslušného státu podle čl. 3 odst. 2 nařízení č. 604/2013. Rovněž musí být srozumitelným způsobem poučen o tom, že tento výslech může být pokládán za osobní pohovor ve smyslu nařízení č. 604/2013. Výše uvedené podmínky jsou nezbytné k zajištění práva žadatele na spravedlivý proces, zejména práva být v řízení slyšen a uvádět pro věc významné skutečnosti. Jestliže výslech uvedené

podmínky nesplňuje, je žalovaný povinen postupovat podle čl. 5 odst. 1 nebo 2 nařízení č. 604/2013. Postupuje-li žalovaný podle čl. 5 odst. 2 nařízení č. 604/2013, je povinen ve svém rozhodnutí upuštění od osobního pohovoru odůvodnit.

Poté, co soud aplikoval výše uvedená kritéria na projednávaný případ, dospěl k závěru, že výslech žalobců nelze považovat za osobní pohovor ve smyslu nařízení č. 604/2013. Žalobci nebyli poučeni o tom, že jejich výslech může být považován za osobní pohovor při určování státu příslušného k projednání její žádosti o mezinárodní ochranu, byli dotazováni pouze na rodinné příslušníky v ČR, nikoliv již v jiných členských státech a konečně otázka na případné nebezpečí návratu do Bulharska, které žalovaný následně určil jako stát příslušný k projednání její žádosti, nebyla položena vůbec. Z výše uvedeného soud shrnuje, že žalovaný porušil právo žalobců na spravedlivý proces, jelikož s nimi neprovedl osobní pohovor a nedal jim možnost uvést významné skutečnosti pro určení příslušnosti. Toto pochybení žalovaného má i zjevně negativní praktický dopad, jelikož argumentaci nevyhovujícími podmínkami azylantů v Bulharsku tak mohli žalobci uplatnit až před soudem, a nikoliv již v průběhu správního řízení, díky čemuž dochází k prodlužování celé azylové procedury. Na okraj soud konstatuje, že výše uvedené pochybení žalovaného konstatuje ve svých rozhodnutích opakovaně (např. v rozhodnutí sp. zn. 49 Az 19/2015), nicméně žalovaný tato rozhodnutí ve své praxi stále nerespektuje.

Ze shora uvedených důvodů soud rozhodnutí žalovaného bez nařízení jednání zrušil pro podstatné vady řízení [§ 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s.] a věc žalovanému vrátil k dalšímu řízení (§ 76 odst. 4 s. ř. s.). Jelikož tímto rozhodnutím rozhodl soud ve věci samé, nerozhodoval již o návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě.

Právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku je v dalším řízení správní orgán vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalovaný ve věci neměl úspěch a žalobcům, kterým by jako úspěšným účastníkům řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, žádné náklady nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze 1. června 2015

JUDr. Dalila Marečková, v. r.
samosoudkyně

Za správnost:
Božena Kouřimová

